

ВЛАСТИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ СИСТЕМОЮ

*Шевченко Т. В., асистент
кафедра маркетингу*

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Анотація. Визначені властивості економічного середовища та принципи взаємодії із системою

Постановка проблеми. Сучасні теоретичні підходи до інтерпретації економічних реалій досі не відповідають усім суспільно-економічним потребам сьогодення. Найбільш актуальною науковою позицією виступає принцип єдності природи, згідно з яким переосмислюються категорії «система» та «економічне середовище», у розмінні економічної науки як частини системи «природа».

Виклад основного матеріалу. Під економічним середовищем розуміють сукупність життєво важливих систем, що органічно поєднані з даною системою. Середовище можна розглядати з декількох позицій в залежності від характеру його впливу на систему:

1. Середовище як хаос, шуми, які постійно заважають системі жити, але виступають для неї джерелом інформації. У такому випадку умовою існування системи є її здатність до адаптації, іншими словами, - до збереження власної організаційної структури;
2. Середовище як факторизоване оточення, являє собою не просто хаотичне явище, а сукупність організованих причино-результативних каузальних зв'язків. Поведінка системи є результатом синергії впливу окремих факторів середовища, але водночас і сама система виступає чинником для інших систем середовища;

3. Середовище як сукупність рівнозначних систем, що конкурують між собою у боротьбі за ресурси та інформацію, переслідуючи головну мету – виживання;

4. Середовище як надсистема, в яку входить дана система; остання при цьому являє собою детерміновану ланку, що побудована на принципах структурно-організаційних відносин.

Для соціально-економічного середовища можна виділити наступні характеристики: 1) середовище це не завжди неорганізоване утворення; це сукупність систем різного рівня, які мають власні стратегії поведінки; 2) середовище характеризується різною природою впливу на систему: нейтральний, пасивний, активний, агресивний, сприятливий, несприятливий і т.п.; 3) середовище пов'язано із системою складними обмінними процесами; 4) середовище всеохоплююче, воно поділяється на внутрішнє та зовнішнє. При цьому внутрішнє середовище виступає середовищем існування системи, а зовнішнє – середовищем мешкання.

К властивостям середовища також відносяться щільність, яка визначає рух інформації (товарів, сировини, ресурсів і т. п.) в прямому та зворотному напрямках, та в'язкість, що проявляється у поступовому припиненні руху середовища за умови ліквідації причин, які його обумовили.

Кожна з вищезазначених позицій та характеристик має місце у реальному соціально-економічному житті та разом являють деяку єдність хаотичних процесів, організованих факторів та систем. Таким чином, можна сформулювати категорію соціально-економічного середовища як сукупності природного, екологічного, господарського, соціального, політичного, культурного та інших середовищ. З точки зору еволюційної економіки соціально-економічне середовище представляє собою інформаційний стохастичний динамічний хаос або сукупність інформаційних кластерів. У той же час інформаційні кластери носять

голографічний характер як взаємодіючі елементи системи вищого порядку. Тобто зміни однієї системи або її елементів призводять до змін у надсистемі або самій системі відповідно.

Висновки. Взаємодія систем є головною властивістю та фактором, який визначає поведінку середовища, та дає можливість дослідити економічні кризи та процеси циклічності у цілому.